

1 Úvod

Po vyhlášení zákazu fyzické přítomnosti žáků v základních a středních školách od 11. března 2020, v souvislosti s opatřeními vlády České republiky během pandemie COVIDU-19, vznikla zcela výjimečná situace, na kterou školy, žáci ani jejich rodiče¹ nebyli v minulosti systematictěji připravováni. Školy byly ze dne na den nuceny hledat cestu, jak efektivně naplnit svou roli a zajistit vzdělávání žáků i ve zcela nestandardních podmínkách. Vzhledem k masovému rozšíření digitálních technologií byly při vzdělávání tzv. na dálku² tyto technologie v různé míře využívány. Výchozí pozice škol byla velmi různá – od škol, které měly s využíváním digitálních technologií ve výuce minimální zkušenosti a zaměření školy spíše jejich vliv umenšovalo, až po školy, které byly digitální technikou špičkově vybaveny, jejich učitelé byli zvyklí s technologiemi během vzdělávání pracovat a výukové aktivity byly již delší dobu nastaveny tak, aby se jich žáci mohli zúčastňovat i na dálku (např. v době jejich nemoci apod.).

V prvních dvou týdnech dotčeného období mnoho škol hledalo způsoby, jak vše nejlépe zajistit, rozhodovaly se, jaké komunikační platformy využít apod. Zároveň se snažily zjistit podmínky v rodinách jednotlivých žáků, aby na ně mohly během přípravy vzdělávání i jeho vlastního průběhu zareagovat. Po třech týdnech od zákazu fyzické přítomnosti žáků ve vzdělávání byla již na většině škol situace určitým způsobem stabilizovaná.

V termínu od 1. dubna 2020 do 14. dubna 2020 realizovala Česká školní inspekce specifické tematické šetření v podobě řízených telefonických rozhovorů s řediteli téměř všech základních a středních škol, jejichž cílem bylo popsat situaci v oblasti distančního vzdělávání v jednotlivých školách, identifikovat potřeby škol a poskytnout školám metodickou podporu.

TABULKA 1 | Školy zapojené do telefonických rozhovorů

Kraj	Základní školy jen s 1. stupněm	Úplné základní školy	Střední školy	Celkem
Jihočeský	74	157	78	309
Jihomoravský	198	249	92	539
Karlovarský	24	81	30	135
Královéhradecký	106	124	54	284
Liberecký	71	108	46	225
Moravskoslezský	128	272	122	522
Olomoucký	115	154	73	342
Pardubický	101	131	63	295
Plzeňský	72	122	46	240
Praha	38	204	158	400
Středočeský	200	312	130	642
Ústecký	59	193	77	329
Vysočina	116	133	52	301
Zlínský	103	132	63	298
Celkem	1 405	2 372	1 084	4 861

TABULKA 2 | Struktura středních škol zapojených do telefonických rozhovorů

Střední školy s převahou žáků v oborech s maturitou	539
Střední školy s převahou žáků v gymnaziálních oborech	323
Střední školy s převahou žáků v oborech bez maturity	211
Ostatní střední školy (konzervatoře apod.)	11

Základní zjištění byla zveřejněna ve středu 15. dubna 2020, předkládaná tematická zpráva pak podrobně analyzuje všechna zjištění a komentuje všechny informace, které ředitelé škol České školní inspekci poskytli.

Obsahově jsou zjištění prezentována buď souhrnně, nebo i samostatně směrem k situaci na neúplných základních školách, k situaci ve vzdělávání žáků připravujících se na přijímací zkoušky do maturitních oborů středních škol nebo ve vztahu ke vzdělávání žáků závěrečných ročníků středních škol, kteří budou na konci školního roku 2019/2020 skládat závěrečnou nebo maturitní zkoušku. V rámečcích jsou pak kurzívou pro ilustraci

¹ Pro zjednodušení je v textu namísto pojmu zákonný zástupce volně užíván pojem rodiče.

² V textu je s pojmy distanční vzdělávání, on-line vzdělávání či vzdělávání na dálku pracováno zcela volně, bez vazby na terminologickou přesnost nebo legislativní ukotvení daných forem vzdělávání.